

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060204

DOM
2014-06-05
Stockholm

Mål nr
M 8353-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-08-22 i mål nr M 6521-12, se bilaga A

KLAGANDE

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

MOTPART

O F

SAKEN

Strandskyddsdispens för inglasning av uteplats på fastigheten X i Värmdö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom samt Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2012-10-18, nr 5051-28186-12, och bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 2010-11-09, nr 245 (dnr 379/2010).
 2. Mark- och miljööverdomstolen förklarar att strandskyddsdispens inte krävs för den av O F ansökta åtgärden att glasa in en uteplats på komplementbyggnader på fastigheten X i Värmdö kommun. O F ansökan om strandskyddsdispens avslås därför.
-

Dok.Id 1148578

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa nämndens beslut.

O F har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har utöver det den tidigare anfört tillagt i huvudsak följande. Eftersom det inte finns några särskilda skäl för dispens kan man inte meddela dispens enbart med tillämpning av proportionalitetsprincipen. Åtgärden medför ett större intrång i strandskyddet än vad som krävs för att tillgodose fastighetsägarens enskilda intresse.

O F har utöver det han tidigare anfört tillagt i huvudsak följande. Den utförda åtgärden omfattas inte av något dispenskrav och ska rätteligen redan av den anledningen godtas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har den 16 maj 2014 hållit syn på fastigheten X i Värmdö kommun.

Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken är det förbjudet att inom ett strandskyddsområde bl.a. ändra byggnader eller byggnaders användning eller utföra andra anläggningar eller anordningar om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Trots förbudet kan dispens ges om det finns särskilda skäl för det.

Vid synen kunde konstateras att de glaspartier som tillkommit möjligen under vissa ljusförhållanden och i vissa vinklar kan synas på längre avstånd än vad komplementbyggnaderna gör. Glaspartierna är dock endast en del av de befintliga

byggnaderna och det är byggnaderna som är det som sätter gränsen för allmänhetens tillgång till det strandskyddade området. Inglasningen har således inte någon ytterligare avhållande verkan utöver den som byggnaderna har.

Mark- och miljööverdomstolen finner mot denna bakgrund att den utförda inglasningen inte har någon hindrande eller avhållande inverkan på allmänhetens rätt att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Åtgärden att glasa in uteplatsen omfattas därför inte av förbudet i 7 kap. 15 § miljöbalken och någon strandskyddsdispens behövs inte. O F ansökan om strandskyddsdispens ska därför avslås och underinstansernas avgöranden upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Håkan Åberg, tekniska rådet Jan Gustafsson samt hovrättsrådet Åsa Marklund Andersson, referent.

Föredragande har varit David Sandberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-08-22
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 6521-12

KLAGANDE

O F

MOTPART

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

SAKEN

Strandskyddsdispens för inglasning av uteplats på fastigheten X

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 18 oktober 2012 i ärende
nr 5051-28186-12, se [bilaga 1](#)

DOMSLUT

Med ändring av det överklagade beslutet upphäver mark- och miljödomstolen
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommuns beslut den 9 november
2010, beslut nr 245, dnr 379/2010, och beviljar strandskyddsdispens i efterhand för
inglasning av uteplats på fastigheten X.

Mark- och miljödomstolen överlämnar åt Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i
Värmdö kommun att i enlighet med 7 kap. 18 f § andra stycket miljöbalken ange i
vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt eller annars användas för det
avsedda ändamålet.

Dok.Id 331173

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

YRKANDEN

O F har fullföljt sin talan.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun (nämnden) har bestridit bifall till överklagandet.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

O F har hänvisat till vad han anfört hos underinstanserna och tillagt i huvudsak följande.

Genom bygglov den 16 februari 2006 beviljade Värmdö kommun rätt till om- och tillbyggnad av befintlig byggnad. Strandskyddsdispens angavs i beslutet inte vara behövligt eftersom ansökan avsåg tillbyggnad. Aktuellt ärende avser samma om- och tillbyggnad som bygglov redan beviljats för, med den ändringen att dispens söks för att placera glas i de två väderstreck, söder och väster, som tidigare inte haft panelade väggpartier. Någon isolering av golv, väggar eller tak har inte tillförts. Byggnadsutrymmet är fortfarande helt oisolerat. Byggnadens konturer och volym har inte ändrats. Frågan är därför om en synnerligen marginell förändring av redan befintlig och bygglovad byggnation.

Byggnationen i fråga är belägen inom den tomtplats för sammanhållen bebyggelse som tidigare bestämts av Värmdö kommun i samband med beslut den 1 november 2011. Genom inglasningen utökas inte någon hävdad tomtplats eller uppkommer någon ökad privatisering. Endast redan befintlig byggnation berörs. Den önskade åtgärden kan inte rimligen anses negativt påverka strandskyddets syften.

Byggnaden är belägen på visst avstånd från strandlinjen. Block och hållar samt befintlig tallskog medför att byggnaden endast är marginellt synlig från väster. Från övriga väderstreck är byggnaden överhuvudtaget inte synlig.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken ska en intresseprövning ske. Denna proportionalitetsprincip har inte beaktats av länsstyrelsen. Det framstår som helt orimligt att inte

bevilja dispens för en åtgärd som sker på befintlig byggnad och som rimligen inte kan påverka motstående intressen i något avseende.

Nämnden har till stöd för sitt bestridande anfört i huvudsak följande. Uteplatsen var enligt O F tidigare framförda uppgifter blåsig varför den glasades in. Nämnden anser att inglasningen leder till en ändrad användning av uteplatsen eftersom man kommer att uppehålla sig mer på den inglasade uteplatsen än vad som tidigare varit fallet. Den ändrade användningen medför i sin tur att området privatiseras i större utsträckning än tidigare. Allmänheten avhålls från att beträda strandområdet då den inglasade uteplatsen är väl synlig från stranden nedanför. Klippskrevans skymmande effekt kommer att vara mindre effektiv vid den nuvarande konstruktionen än tidigare, eftersom glasens spegelyta tydligt syns från vattnet och stranden. Glas erhåller en spegelyta som syns på längre håll än en fasad som inte innefattar glas. Det saknas giltiga skäl för att medge dispens för den utförda åtgärden.

Mark- och miljödomstolen har företagit syn på platsen.

DOMSKÄL

Enligt 7 kap. 26 § miljöbalken får strandskyddsdispens endast ges om dispensen är förenlig med förbudets syfte.

Övriga tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Strandskyddets syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att uteplatsen ligger inom tidigare beslutad tomtplatsavgränsning. Den avgränsningen avsåg visserligen en annan byggnad på fastigheten men ska beaktas i detta sammanhang.

Av utredningen i målet framgår att de två rummen på ömse sidor av den numera inglasade uteplatsen sedan tidigare nyttjats för övernattning. Någon ändrad användning av dessa är det inte fråga om här. Inglasningen av uteplatsen i sig innebär inte heller att denna kommer att användas på ett annat sätt än tidigare. Enligt mark- och miljödomstolens mening medför därmed inglasningen inte en sådan ändrad användning av byggnaden att åtgärden kräver dispens på den grunden.

Mark- och miljödomstolen konstaterar emellertid att inglasningen utgör en fysisk ändring av byggnaden och påverkar dennas hemfridszon på ett sådant sätt att allemansrätten påverkas i området kring byggnaden. Domstolen delar således nämndens uppfattning att ytor av glas, på grund av glasens spegelyta, är mer synliga än andra ytor och således har en större privatiserande verkan. Det aktuella områdets topografi medför visserligen att stora delar av inglasningen inte är synlig från vare sig vattnet eller stranden, men i den mån inglasningen är synlig från vattnet och stranden har den trots allt en avhållande effekt på det rörliga friluftslivet. Inglasningen medför alltså ett ianspråktagande av ett område som tidigare varit allemansrättsligt tillgängligt. I det nu angivna ligger således att den privatiserande effekten sträcker sig utanför den ovan berörda tomtplatsavgränsningen. Åtgärden kräver därmed dispens från strandskyddet.

För att dispens ska kunna ges krävs att det finns särskilda skäl. Det särskilda skäl som avser att marken redan har ianspråktagits till förfång för allemansrätten kan med hänsyn till det nyss ovan angivna inte åberopas i detta fall. Inte heller i övrigt föreligger något särskilt skäl för dispens.

Mark- och miljödomstolen övergår därför till att pröva om den proportionalitetsprövning som ska göras kan leda till att dispens ändå ges. Som utgångspunkt för denna bedömning kan konstateras att byggnaden i fråga, redan före inglasningen av

uteplatsen, varit försedd med glaspartier som är synliga från såväl vattnet som stranden. Det rör sig om relativt väl tilltagna glaspartier på dörrar som leder in till byggnadens sovutrymmen. Dörrarna sitter på byggnadens södra respektive västra fasad, varvid det främst är glasdörrarna på byggnadens västra fasad som är synliga från vattnet och stranden, se bilaga 2.

Med beaktande av byggnadens placering och de angivna dörrarnas glaspartier, finner mark- och miljödomstolens att åtgärden att glasa in uteplatsen medför en ytterst marginell utökning till förfång för allemansrätten, vilket är det allmänna intresse som det finns anledning att beakta i detta sammanhang. Utökningen får närmast ses som försumbar. Mark- och miljödomstolen finner mot denna bakgrund att det i förevarande fall vore oproportionerligt att förbjuda den vidtagna åtgärden. Domstolen anser således att det finns skäl att meddela dispens i efterhand för in-glasningen av uteplatsen. En sådan dispens kan inte anses strida mot den restriktiva syn på dispenser som bestämmelsen i 7 kap. 26 § miljöbalken ger uttryck för.

Eftersom dispens ska meddelas saknar nämndens beslut i övriga frågor numera grund, varför beslutet ska upphävas i de delarna.

Mark- och miljödomstolen överlämnar åt nämnden att ange i vilken utsträckning mark får tas i anspråk i enlighet med 7 kap. 18 f § andra stycket miljöbalken.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (DV427)

Överklagande senast den 12 september 2013.

Denny Heinefors

Ola Lindstrand

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Denny Heinefors, ordförande, och tekniska rådet Ola Lindstrand. Föredragande har varit tingsnotarien Josefin Ohlson.